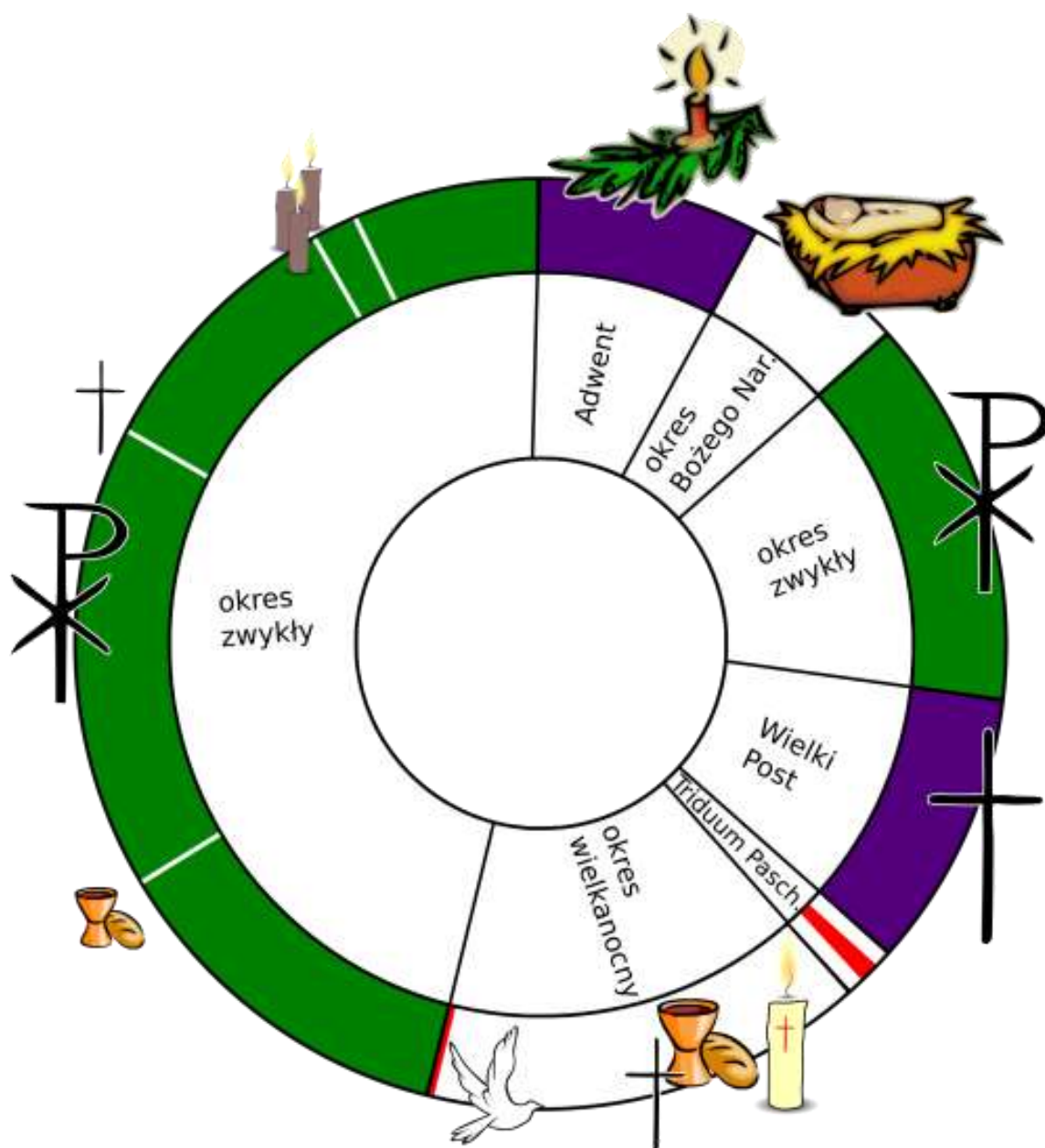

Temat 7

Rok liturgiczny i kolory szat liturgicznych

Rok liturgiczny to cykl wspomnień upamiętniający historię zbawienia w oparciu o wydarzenia z życia i śmierci Jezusa Chrystusa zawarte w ciągu jednego roku kalendarzowego. Rok liturgiczny rozpoczyna się w pierwszą niedzielę adwentu, która przypada między 27 listopada a 3 grudnia. Ponadto, w cyklu wspomnień życia i śmierci Jezusa wpisane są również wspomnienia świętych i wydarzeń z życia Kościoła.

Okres adwentu

Adwent trwa od I nieszporów I niedzieli adwentu (między 27 listopada a 3 grudnia) do I nieszporów Narodzenia Pańskiego w wigilię Bożego Narodzenia (24 grudnia). Adwent dzieli się na dwie części:

- pierwsza, trwająca do 16 grudnia włącznie koncentruje się na *paruzji*, czyli naszym oczekiwaniu na ponowne przyjście Pana Jezusa na świat;
- druga, poświęcona jest Najświętszej Maryi Pannie i bezpośredniemu przygotowaniu nas do świąt Narodzenia Pańskiego.

Okres adwentu składa się z czterech niedziel adwentowych. Kolorem wiodącym w liturgii jest fiolet, co symbolizuje pokutę i przygotowanie do jednego z najważniejszych świąt w ciągu roku. Jest to czas pojednania z Bogiem i ludźmi. W III niedzielę kolor fioletowy może zostać zastąpiony kolorem różowym.

Tradycyjnie w tym czasie odprawiane są Msze św. ku czci Maryi Panny (tzw. *roraty*), na których kolorem szat liturgicznych jest biel. Msze te odprawia się zwyczajowo o świcie.

Okres Narodzenia Pańskiego

Okres ten trwa od pierwszych nieszporów Narodzenia Pańskiego do niedzieli po 6 stycznia włącznie, zwanej Niedzielą Chrztu Pańskiego.

Uroczystość Narodzenia Pańskiego zawsze przypada na 25 grudnia. Tradycyjnie tego dnia odprawiana jest tzw. Msza święta pasterska o północy w nocy z 24 na 25 grudnia.

Po Bożym Narodzeniu kalendarz liturgiczny przewiduje wspomnienia pierwszych męczenników – świętego Szczepana, diakona i świętych Młodzianków. W tym okresie również przypada uroczystość Najświętszej Maryi Panny Bożej Rodzicielki (1 stycznia).

Okres wielkiego postu

Okres wielkiego postu trwa dokładnie czterdzieści dni. Jest to czas pokuty, który rozpoczyna się wraz ze Środą Popielcową. Do okresu wielkiego postu tradycyjnie nie wlicza się niedziel (jako że niedziela zawsze upamiętnia zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa). Wielki post wieńczy Msza św. Wieczery Pańskiej w Wielki Czwartek, która to rozpoczyna okres Świętego Triduum Paschalnego.

W czasie wielkiego postu obowiązuje charakter pokutny, co wyraża się w surowości dekoracji kościelnej (unika się ozdób, w kościołach nie ustawia się kwiatów). W liturgii tego okresu dominuje kolor fioletowy.

Tradycyjnie w tym czasie wierni praktykują post, modlitwę i jałmużnę, co wiąże się z jakimś konkretnym postanowieniem, najczęściej wyrzeczeniem się czegoś. Ten czas ma nas przygotować na najważniejsze dni w roku liturgicznym – święta wielkanocne, ale jeszcze bardziej ma nam przypomnieć, że jesteśmy grzeszni, a bliskie jest Królestwo Boże i musimy spieszyć się w nawracaniu się do Pana.

Okres Świętego Triduum Paschalnego

Okres ten trwa od Mszy św. Wieczery Pańskiej do niedzieli Zmartwychwstania włącznie. Ponadto wszystkie nabożeństwa, licząc od liturgii Wigilii Paschalnej, odprawianej w Wielką Sobotę koniecznie po zapadnięciu zmroku, do Niedzieli Zmartwychwstania włącznie, są wspólnym elementem okresu Triduum i okresu wielkanocnego.

Jest to najkrótszy, a zarazem najważniejszy okres w ciągu całego roku liturgicznego, najbardziej obfity w różne symbole i znaki Kościoła. Wspomina się wówczas i celebrować tajemnice męki, śmierci i zmartwychwstania Jezusa Chrystusa (misterium paschalne), co stanowi fundament naszej wiary chrześcijańskiej.

Okres Zmartwychwstania Pańskiego

Okres wielkanocny trwa od liturgii Wigilii Paschalnej do VIII niedzieli wielkanocnej włącznie, znanej jako uroczystość Zesłania Ducha Świętego. Łącznie okres wielkanocny liczy 50 dni. W tym okresie w liturgii stosuje się szaty liturgiczne koloru białego.

II niedziela wielkanocna za sprawą s. Faustyny Kowalskiej i Jana Pawła II oraz dzięki staraniom ks. Michała Sopoćki jest obchodzona jako niedziela Miłosierdzia Bożego.

W tym okresie wspomina się szczególnie wydarzenia, które miały miejsce od Zmartwychwstania Pańskiego do Zesłania Ducha Świętego.

Okres zwykły w ciągu roku

Okres zwykły wypełnia pozostałe dni roku liturgicznego. Z tego powodu jest podzielony na dwie części:

- pierwsza część okresu zwykłego jest krótsza i trwa od niedzieli Chrztu Pańskiego (koniec okresu Narodzenia Pańskiego) do wtorku przed Środą Popielcową włącznie (początek okresu wielkiego postu);
- druga część okresu zwykłego jest dużo dłuższa i rozpoczyna się wraz z poniedziałkiem po zesłaniu Ducha Świętego (po okresie wielkanocnym), a skończy się wraz z rokiem liturgicznym wraz z I nieszporami I niedzieli adwentu.

KOLORY SZAT LITURGICZNYCH

Kolor biały		<ul style="list-style-type: none">- okres Zmartwychwstania Pańskiego,- okres Narodzenia Pańskiego,- uroczystości, święta i wspomnienia Najświętszej Maryi Panny,- wspomnienia i święta świętych.
Kolor fioletowy		<ul style="list-style-type: none">- okres adwentu,- okres wielkiego postu,- Msze święte za zmarłych.
Kolor zielony		<ul style="list-style-type: none">- okres zwykły w ciągu roku.
Kolor czerwony		<ul style="list-style-type: none">- uroczystość Zesłania Ducha Świętego,- liturgia Wielkiego Piątku,- niedziela Męki Pańskiej (Niedziela Palmowa),- uroczystości, święta i wspomnienia Apostołów i męczenników.
Kolor różowy		<ul style="list-style-type: none">- III niedziela Adwentu (tzw. <i>Gaudete</i>),- IV niedziela Wielkiego Postu (tzw. <i>Laetare</i>).
Kolor czarny		<ul style="list-style-type: none">- Msze święte za zmarłych.
Kolor złoty		<ul style="list-style-type: none">- zastępuje wszystkie kolory oprócz fioletu i czerni.